

Att använda strategier för muntlig kommunikation

LS i moderna språk, spanska åk 9

Vad gör man när kunskaperna inte räcker i muntlig kommunikation och interaktion?

Utgångspunkt: Elever som ger upp eller låser sig när de ska genomföra t ex den muntliga delen i skolverkets bedömningsstöd i moderna språk.

Varför detta område?

- *Strategier* mordeord i LGR 11
- Syftesdelen: *Genom undervisningen i ämnet moderna språk ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda,*
- Strategier för kommunikation på främmande språk - nyckelkompetens, men ändå svårt att undervisa om och svårt att mäta.

Ur kunskapskraven

- **Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9**
- I muntlig och skriftlig interaktion kan eleven uttrycka sig **enkelt och begripligt med ord, fraser och meningar**. Dessutom kan eleven välja och använda sig av **någon strategi** som löser problem i och förbättrar interaktionen.

- **Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9**
- I muntlig och skriftlig interaktion kan eleven uttrycka sig **enkelt och relativt tydligt med ord, fraser och meningar**. Dessutom kan eleven välja och använda sig av **några olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen**.

- **Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9**
- I muntlig och skriftlig interaktion kan eleven uttrycka sig **enkelt och tydligt med ord, fraser och meningar samt i någon mån anpassat till syfte, mottagare och situation**. Dessutom kan eleven välja och använda sig av **flera olika strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen**.

Var började vi?

- Hade tänkt på synonymer, omformuleringar, förenklingar.
- Behövde ta reda på vilka strategier de faktiskt använder.
- Förtest utformades med bilder att tala till.
- Gungfly att undersöka jämfört med t ex ett grammatiskt moment.

Lärandeobjekt:

Att använda strategier för att kunna formulera sig och samspela med andra i tal.

Metod

- **Förtest och eftertest:** tala till en bild, med hjälp av stödfrågor. Spelades in, jag gjorde en enkel ”transkription”. Eleverna skrev också enkäter, där svaret på frågan *Vad gjorde du om du ville säga något du inte kunde?* alltid var *Jag sade det på ett annat sätt.* (vilket de inte alls gjorde)
- **Lektion:** två personer träffas på en fotbollsläktare och börjar tala med varandra. En tredje person är sufflerande ”spökröst” och rycker in om de två talarna behöver hjälp.
- Tre LS-cykler gjordes i tre spanskgupper i åk 9, Nya Elementar i Bromma

Exempel på "transkription" av för- och eftertest

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Strategier										
autokorrektion	1	11		11		11			111	111
använda instruktionen	11	11	1	1	1	11	1		11	
svara no sé (jag vet inte)										
använda svenska									1	
ta över ordet direkt (inkl svara på sin egen fråga)	11	11	11	1	1	1				11
explicit rikta frågan till kamrat	11					1			1	1
¿Por qué? be om utveckling, ett svar										1
rätta en kamrat				1						
Hitta på helt egen fråga										
Eh, uhm pausljud	1		1	1	11	1	111	11	111	111
Mmm, eller sí som uppmuntran till kamrat									11	11
fylla i någon annans paus	11111	1111	11	111	11	11111	1111		111	11

Kritiska aspekter

- Tog lång tid att hitta. Nivågrupperade elever efter transkriptionen och letade i "mellanrummen." Vad kan den övre gruppen, som den undre skulle behöva kunna? (grönmarkerat)

Grupp 1, elev B,G	De som driver framåt och får de andra att prata, samt pratar själv och använder funktionella strategier
Interagera och hjälpa till att föra samtalet vidare	
Grupp 2, elev E, I, L	De som pratar mycket och säger "gör uppgiften", alltså utan större svårigheter och misstag pratar mycket och svarar på frågorna. Dessa elever interagerar mindre och använder färre strategier.
Tala mera innehållsrikt på spanska	
Grupp 3, elev A, H, D	De som använder ljud, por qué och no sé och sí för att säga något på spanska, lämnar ofta över frågan till kamrat
Använda spanska pausord, försöka att interagera på målspråket	
Grupp 4, elev K, J	De som använder mycket svenska och inte "kliver in i rollen"
Tala spanska	
Grupp 5, elev C, F	De som egentligen inte säger något alls på spanska

Till slut...

- Efter för-förtest och förtest hittade jag fyra kritiska aspekter. Dessa är det som eleverna måste få syn på för att bemästra lärandeobjektet. (och visa sin kunskap genom att göra uppgiften)
 1. Använda det man kan och ta sig runt svårigheter.
 2. Föra samtalet vidare och inte tystna.
 3. Markera när man inte förstår
 4. Kliva in en roll där man inte är sig själv. (ner i språkbadet)

KA 3 och KA 4 blev dem som jag betonade under de tre forskningslektionerna.

En un partido de fútbol

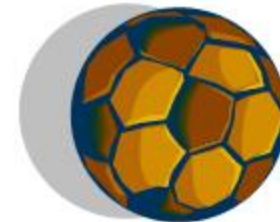
Temas de conversación, ejemplos:

Fútbol/otros deportes
Europa/ América Latina
Familia
Trabajo/estudios

A, José Luis (de Granada en España),
B, Jorge (de Cancún en México),
C, El/la ayudante

Palabras del tema fútbol:

Balón, público, partido, portero, marcar un gol, primer/segundo tiempo, penalti, arbitro, equipo, gradas, refresco, palomitas.

Skillnad mellan lektion ett och två.

På bilden står det även fotbollstermer som förklaras i förväg

Läraren betonar att det inte ett förberett samtal, samt att man ska **stanna i sin roll**. Det ingår pauser och betänketid i ett naturligt sätt att prata, gärna med spanska gester och spanska pausord.

Läraren är också utklädd och har en **visselpipa** som blåser igång matchen samt avslutar den. I mitten blåser läraren i visselpipan för att markera halvtid. Då matchen startar igen börjar det regna.

Skillnad mellan lektion två och tre

- Läraren **skriver upp** stödfraser samt pausord och pausuttryck på tavlan och låter dem stå kvar där under hela övningen.

Vad i undervisningen gjorde skillnad

Viktigare än jag trodde att :

Markera när man inte förstår,

”No sé” dödar konversationen och gör eleverna passiva. ”No comprendo” kan föra konversationen vidare.

och att:

Kliva in en roll där man inte är sig själv.

Elever som är aktiva i samtalet och gör pausljud och/eller säger pausord utvecklas snabbare muntligt. Total tystnad är onaturligt i ett samtal och dåligt för språkinläringen.

Resultat efter tre cykler

- De icke funktionella strategierna: *att använda svenska, att bara bli tyst, att säga No sé (jag vet inte), eller att rikta frågan vidare till en kamrat istället för att svara själv*, försvann gradvis i eftertesten.
- De funktionella strategierna att använda spanska pausljud, eller *mmm, sí* ökade i eftertesten.
- De funktionella strategierna att på spanska säga: *Jag förstår inte, kan du upprepa? Va?, En gång till, tack? Vad betyder...? Långsammare tack, Hur menar du?* ökade tyvärr inte nämnvärt...

Misstag och svårigheter

- Forskningslektion 1: Jag hade inte förstått hur det var tänkt, gjorde eftertestet ihop med uppgiften/forskningslektionen.
- Svårigheter: ”Språkliga strategier” mycket stort och vitt område. Mycket enklare med LS om genitiv-s i engelska.
- Muntlig interaktion innefattar lingvistiska färdigheter, psykosociala faktorer och kommunikativa färdigheter, men studien skulle BARA handla om undervisning. Befriande och svårt samtidigt.

Vilka nya tankar har jag fått?

- Svårt att bortse från klassrummet som en psykosocial arena, man *måste* blotta sig när man talar ett främmande språk, även om det bara är i smågrupper
- Utgångspunkten var något helt annat än resultatet. Trodde att jag skulle undersöka t ex omformuleringar eller synonymer. Detta gör redan de starka eleverna, men de svaga behöver något annat.

Och...

- Studien fortsätter i år, men nu är det preliminära lärandeobjektet: *Att kunna medverka till att utveckla och fördjupa samtal, genom att använda språkliga strategier.*

Funderingar? Hör gärna av dig till mig.

fredrika.nystrom@stockholm.se